Lietas Nr. C30690820
Lietas arhīva Nr. CA-1164-23/12
ECLI:LV:RAT:2023:0921.C30690820.13.S

SPRIEDUMS
Latvijas Republikas vārdā
Rīgā 2023. gada 21. septembrī

Rīgas apgabaltiesas Civillietu tiesas kolēģija šādā sastāvā:
tiesnesis referents Normunds Riņķis,
tiesnesis Uldis Danga,
tiesnese Lidija Pliča
rakstveida procesā izskatīja civillietu Luminor Bank AS prasībā pret /pers. A/ un /pers. B/ par pirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu, zemesgrāmatu ierakstu dzēšanu un piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu sakarā ar atbildētāju /pers. A/ un /pers. B/ apelācijas sūdzību par Rīgas pilsētas tiesas 2022. gada 2. decembra spriedumu.

Aprakstošā daļa

[1] Luminor Bank AS cēlusi tiesā prasību pret atbildētājiem /pers. A/ un /pers. B/ par pirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu, zemesgrāmatu ierakstu dzēšanu un piedziņas vēršanu uz nekustamo īpašumu, kurā, pamatojoties uz Civillikuma 1., 994., 1403., 1404., 1415., 1425., 1438., 1587., 1592., 1692., 1696., 1698., 1716., 1943. pantu, lūgusi:
- atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža 2010. gada 1. novembrī starp /pers. A/ un /pers. B/ noslēgto nekustamā īpašuma pirkuma līgumu par nekustamo īpašumu /adrese A/;
- dzēst Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs A/ II daļā 1. iedaļā izdarītos ierakstus Nr. 4.1., 4.2., un 4.3. par nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs: /numurs B/, īpašnieku maiņu, atjaunojot īpašuma tiesības uz /pers. A/ vārda;
- atzīt prasītājai tiesības vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu /adrese A/, kadastra numurs: /numurs B/, parāda, kas izriet no Kredīta līguma Nr. /numurs C/, samaksai;
- piedzīt no atbildētājiem visus tiesāšanās izdevumus.

[2] Ar Rīgas pilsētas tiesas 2022. gada 2. decembra spriedumu prasība apmierināta daļēji. Tiesa nosprieda:
- atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža starp /pers. A/ un /pers. B/ 2010. gada 1. novembrī noslēgto nekustamā īpašuma pirkuma līgumu;
- dzēst Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr. /numurs A/ II daļā 1. iedaļā izdarītos ierakstus Nr. 4.1., 4.2., un 4.3. par nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs: /numurs B/, īpašnieku maiņu, atjaunojot īpašuma tiesības uz /pers. A/ vārda;
- noraidīt prasību daļā par prasītājas tiesību atzīšanu vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu /adrese A/;
- piedzīt no /pers. A/ par labu Luminor Bank AS tiesāšanās izdevumus 612,62 EUR;
- piedzīt no /pers. B/ par labu Luminor Bank AS tiesāšanās izdevumus 612,62 EUR.
[2.1] Tiesa nodibināja, ka:
- 2007. gada 21. jūnijā starp prasītāju (pirms apvienošanas – AS DnB NORD Banka) un /pers. C/ noslēgts kredīta līgums Nr. /numurs C/, ar vairākiem grozījumiem, saskaņā ar kuru aizņēmējai izsniegts kredīts 50 600 EUR (*lietas 15.-29. lapa).*
- 2007. gada 21. jūnijā starp prasītāju un atbildētāju /pers. A/ noslēgts galvojuma līgums Nr. /numurs D/, saskaņā ar kuru galvinieks uzņēmies pienākumu atbildēt prasītājai par no kredīta līguma izrietošo maksājumu saistību pienācīgu izpildi kā pats parādnieks (*lietas 30.-31. lapa).*
- Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014. gada 20. jūnija spriedumu civillietā Nr. C30770011 no /pers. C/, bet piedziņas neiespējamības vai nepietiekamības gadījumā no /pers. A/ piedzīts kopējais parāds 27 704,91 EUR, kas izriet no 2007. gada 21. jūnija kredīta līguma un 2007. gada 21. jūnija galvojuma līguma (*lietas 36.-46. lapa).*
- 2016. gada 8. jūnijā pasludināts aizņēmējas maksātnespējas process. Savukārt 2017. gada 24. oktobrī aizņēmējas fiziskās personas maksātnespējas process izbeigts, atbrīvojot aizņēmēju no atlikušajām saistībām (*lietas 47.-48. lapa).*
No lietā esošās zvērināta tiesu izpildītāja 2020. gada 7. maija izziņas izriet, ka izpildu lietas, t.i. Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2014. gada 11. novembrī izdotā izpildu raksta par parāda piedziņu no /pers. A/ par labu bankai ietvaros, parādniekam nav konstatēti naudas līdzekļi, nekustamie īpašumi nav reģistrēti, darba attiecības pārtrauktas, nepieder kapitāldaļas nevienā uzņēmējsabiedrībā vai komercsabiedrībā, parādniekam nav nodokļu pārmaksas, parādnieks nav reģistrēts piedzinēja statusā, konti apķīlāti, taču naudas līdzekļi nav saņemti, Valsts tehniskās uzraudzības aģentūrā (VTUA) transportlīdzekļi nav reģistrēti, Ceļu satiksmes drošības direkcijā (CSDD) reģistrēts AUDI A4 un BMW 330 *(lietas 50. lapa).*
Lietā nodibināts, ka uz prasības sagatavošanas dienu parādsaistības pret prasītāju nav izpildītas un atlikušais parāds ir 23 089,30 EUR, ko veido pamatsumma 22 498,29 EUR, līgumiskie procenti 312,84 EUR un nokavējuma līgumsods 278,17 EUR. Atbildētāji parāda apmēru nav apstrīdējuši.
[2.2] No lietas materiāliem redzams, ka 2010. gada 1. novembrī starp atbildētājiem, t.i. /pers. A/ un /pers. B/ noslēgts nekustamā īpašuma pirkuma līgums, saskaņā ar kuru /pers. A/ pārdevis /pers. B/ nekustamo īpašumu /adrese/ (pēc adreses maiņas – /adrese A/) (*lietas 32.-35. lapa).*
Prasītāja uzskata minēto līgumu par fiktīvu un spēkā neesošu no noslēgšanas brīža, norādot, ka strīdus īpašums atsavināts ar mērķi izvairīties no saistību izpildes pret prasītāju, pasargājot nekustamo īpašumu no piedziņas vēršanas un saglabājot to ģimenē. Prasītājas ieskatā uz darījuma fiktīvo raksturu un atbildētāju nelabticīgo rīcību norāda tas, ka atbildētājs strīdus īpašumu pārdeva, kad jau pastāvēja grūtības aizdevuma atmaksā, kā arī strīdus īpašums atsavināts saistītajai personai, t.i. atbildētāja mātei.
[2.2.1] Saskaņā ar Civillikuma 1438. pantu, ja griba izteikta tikai izskata pēc, tad tai nav nekādu tiesisku seku, ja vien ar to nav saistīts prettiesīgs

trešās personas maldinājums.

Kā norādīts judikatūrā, strīdos par izvairīšanos no saistību izpildes apstrīdēto fiktīvo darījumu dalībnieku mērķis ir tieši ietekmēt nākotnē paredzamu tiesisko seku iestāšanos, pēc iespējas apgrūtinot vai pat padarot par neiespējamu kreditora prasījumu apmierināšanu no parādnieka mantas. Darījumiem, kurus apstrīd kā fiktīvus, īpatnība ir tā, ka, tos noslēdzot, ir ievērotas visas formālās prasības, lai piedotu ticamību noslēgtajam līgumam, kaut gan dalībnieku patiesais nodoms nav bijis civiltiesiski saistīties. Tiešu pierādījumu darījumu fikcijai parasti nav, bet, ja tādi arī ir, tad tikai pie pašiem apstrīdētā darījuma dalībniekiem. Šādos gadījumos slēdzienu par līguma fiktīvo raksturu var izdarīt no tādiem apstākļiem, kas saistīti ar noslēgto darījumu un dalībnieku rīcību, tikai to kopumā, kuros saskatāmas savstarpējas sakarības, kas neatstāj vietu šaubām par nodomu, ar kādu līgums slēgts. Vērtējot faktus selektīvi, nevar gūt pareizu, objektīvai realitātei atbilstošu priekšstatu par strīda apstākļiem *(sk. Senāta 2018. gada 28. maija spriedumu lietā Nr. SKC-82/2018)*.

Prasītāja prasības pieteikumā atsaukusies arī uz Civillikuma 1415. pantu, saskaņā ar kuru neatļauta un nepieklājīga darbība, kuras mērķis ir pretējs reliģijai, likumiem vai labiem tikumiem, vai kura vērsta uz to, lai apietu likumu, nevar būt par tiesiska darījuma priekšmetu; tāds darījums nav spēkā.

Tādējādi, lai konstatētu, vai noslēgtajam pirkuma darījumam ir bijis fiktīvs raksturs, tiesai jāvērtē darījuma noslēgšanas apstākļi un darījuma dalībnieku gribas patiesais mērķis.

[2.2.2] Nav strīda, ka nekustamā īpašuma pirkšana un pārdošana kā darbība pati par sevi nav atzīstama kā neatļauta vai nepieklājīga darbība.

Atbildētāji iebilstot prasībai, norāda, ka atbildētāju starpā strīdus īpašuma atsavināšanas līgums noslēgts 2010. gada 1. novembrī, t.i. pirms aizņēmēja sāka kavēt maksājumus. Ņemot vērā, ka atbildētājs jau ilgu laiku pirms pirkuma līguma noslēgšanas nedzīvoja kopā ar aizņēmēju un neuzturēja kontaktus, atbildētāji uz līguma noslēgšanas brīdi nebija informēti par aizņēmējas finansiālo stāvokli.

Ar lietā iesniegtajiem pierādījumiem apstiprināts, ka laikā, kad notika strīdus īpašuma atsavināšanas darījums, aizņēmējai bija grūtības kredīta atmaksā, kuras faktiski radās jau 2009. gadā, kad tika parakstīti pirmie restrukturizācijas grozījumi par kredīta maksājumu atlikšanu. Proti, 2009. gada 13. maijā parakstīti grozījumi kredīta līgumā, saskaņā ar kuriem aizņēmēja neveic kredīta kārtējos pamatsummas un procentu maksājumus laika posmā no 2009. gada 20. maija līdz 2009. gada 20. oktobrim; 2009. gada 26. novembrī parakstīti grozījumi kredīta līgumā, saskaņā ar kuriem aizņēmēja neveic kredīta maksājumus laika posmā no 2009. gada 20. novembra līdz 2010. gada 20. aprīlim; savukārt 2010. gada 15. jūnijā parakstīti grozījumi kredīta līgumā, saskaņā ar kuriem aizņēmēja neveic kredīta kārtējos maksājumus laika posmā no 2010. gada 20. maija līdz 2010. gada 20. oktobrim *(lietas 20.-29. lapa)*.

No minētā nepārprotami izriet, ka aizņēmējai pastāvēja finansiālas grūtības aizdevuma atmaksā, ko apliecina arī aizņēmējas 2011. gada 3. novembra iesniegums prasītājai, saskaņā ar kuru aizņēmēja lūdz rast iespēju pārskatīt kredīta līguma nosacījumus, grūtā finansiālā stāvokļa dēļ, proti, aizņēmēja jau 2010. gada maijā norādījusi uz finansiālām grūtībām, šobrīd aizņēmējai joprojām nav ienākumu, savukārt galvotājam /pers. A/ jau trešo mēnesi ir darbs ar atalgojumu minimālās algas apmērā, t.i. 143 LVL pēc nodokļu nomaksas *(lietas 166. lapa)*.

Atbildētājs nav atspēkojis, iesniedzot attiecīgus pierādījumus, aizņēmējas iesniegumā norādīto, līdz ar to tiesa atzina, ka tai nav pamata apšaubīt iesniegumā norādīto.

Arī liecinieces /pers. D/ liecības neapstiprina faktu, ka atbildētājs neko nav zinājis par aizņēmējas finansiālo stāvokli, jo no liecinieces liecībām izriet, ka viņa par atbildētāja un bankas darījuma attiecībām neko nav zinājusi, par strīdus īpašuma pārdošanu atbildētājai uzzinājusi tikai pēc piedziņas vēršanas uz automašīnām un bankas kontu. Vai atbildētājs uzturējis kontaktus ar aizņēmēju lieciniece nevarēja pateikt, viņasprāt neuzturēja.

Ievērojot minēto, kā arī apstākli, ka atbildētājs ir parakstījis visus kredīta līguma grozījumus tiesa par nepamatotu atzina viņa argumentu, ka atbildētāji uz līguma noslēgšanas brīdi nebija informēti par aizņēmējas finansiālo stāvokli.

Tāpat ņemams vērā, ka atbildētājs, it kā tikai 2011. gada 14. martā uzzinot par parādu, tajā pašā laikā nav veicis nekādas darbības, lai risinātu radušos situāciju, proti, apzināti ignorējis savus ar galvojuma līgumu uzņemtos pienākumus, neskatoties uz to, ka atbilstoši noslēgtajam pirkuma līgumam atbildētāja rīcībā bija jābūt naudas līdzekļiem par strīdus īpašuma pārdošanu.

[2.2.3] Lietā nav strīda, ka atbildētājs strīdus īpašumu atsavinājis savai mātei.

Civillikuma 1. pants pieprasa, lai civiltiesisko attiecību dalībnieki rēķinātos viens ar otru un ņemtu vērā pretējās puses intereses. Tas palīdz novērst gadījumus, kad civiltiesību subjekti savas tiesības izmanto vai pienākumus pilda neattaisnojamā veidā vai neattaisnojamu mērķu sasniegšanai, rīkodamies pēc likuma vai tiesiska darījuma burta, taču pretēji to īstajam mērķim. Tāpēc saskaņā ar labas ticības principu personai var tikt liegta subjektīvo tiesību izlietošana vai subjektīvo pienākumu izpilde, ja izrādās, ka otras puses pretējās intereses saskaņā ar likuma mērķi un konkrētās lietas apstākļiem ir atzīstamas par svarīgākām. Šādā gadījumā tiesisko aizsardzību bauda otra puse, kuras intereses tiek atzītas par pamatotām un aizsargājamām *(sk. K. Balodis. Labas ticības princips mūsdienu civiltiesībās. Jurista vārds, 03.12.2002. Nr. 24 (257))*.

Kaut arī atbildētājs bija tiesīgs slēgt pirkuma līgumu, jo tajā brīdi viņam nebija ierobežojumu, konkrētajā gadījumā konstatējams, ka tas tika darīts savtīgu mērķu sasniegšanai, panākot, ka strīdus īpašums paliek ģimenes rīcībā. Proti, apzinoties, ka aizņēmēja nespēja veikt kredīta maksājumus pilnā apmērā, un lai izvairītos no parāda piedziņas uz strīdus īpašumu, atbildētājs nolēma formāli atbrīvoties no strīdus īpašuma.

Lietā iegūtie pierādījumi tiesas ieskatā liecina, ka pirkuma līgums ar /pers. B/ noslēgts bez patiesa nodoma civiltiesiski saistīties. Kas savukārt dod pamatu secinājumam, ka pirkuma darījums ar /pers. B/ ir fiktīvs.

Ievērojot, ka darījums slēgts ar ļoti tuvu radinieci, t.i. māti, tiesa pieņēma, ka šī persona zināja par atbildētāja nolūku kaitēt prasītājas interesēm, jo pierādījumi par pretējo lietā nav. Nav pierādīta izteikta nepieciešamība atsavināt strīdus īpašumu. Papildus tam, ka atbildētājs zināja, ka prasītāja vērsīs piedziņu pret viņu, arī atbildētājas rīcība, noslēdzot pirkuma līgumu, nav uzskatāma par veiktu labā ticībā, jo viņa zināja, ka pirkuma līgums ir slēgts atbildētāja interesēs, lai saglabātu aktīvu, uz kuru prasītāja var vērst piedziņu. Secināms, ka darījuma mērķi - izvairīties no piedziņas vēršanas uz strīdus īpašumu, tādējādi arī atbildētāju kā nekustamā īpašuma ieguvēju likums neaizsargā.

[2.3] Atbildētāja ieskatā lietā ir piemērojamas Maksātnespējas likuma speciālās tiesību normas un to negroza apstāklis, ka kreditors pirms atbildētāja maksātnespējas procesa pasludināšanas cēlis prasību tiesā. Prasības mērķis ir kreditora prasījuma apmierināšana, līdz ar to kārtība, kādā prasījums ir apmierināms, skatāma maksātnespējas procesa ietvaros.

[2.3.1] Ar Rīgas pilsētas Vidzemes priekšpilsētas tiesas 2020. gada 28. maija spriedumu lietā Nr.C30505920 pasludināts /pers. A/ fiziskās personas maksātnespējas process, par administratori ieceļot /pers. E/ *(lietas 110.-111. lapa)*.

No lietā esošajiem papildinājumiem parādnieka /pers. A/ mantas pārdošanas plānā izriet, ka administratore saņēmusi kreditora Luminor Bank AS kreditora prasījumu, kurā norādīts, ka kreditors iesniedzis tiesā prasības pieteikumu par pirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu. Līdz ar to administratore atzinusi, ka nav iespējams pabeigt parādnieka bankrota procedūru, kamēr netiks izskatīta civillieta Nr.C30690820 *(lietas 117. lapa)*.

Lietā nodibināts, ka strīdus īpašuma atsavināšanas laikā atbildētājam bija parādsaistības pret prasītāju, un atbildētājs faktiski arī šobrīd nevar šo parādu samaksāt, kas ir atzīts viņa maksātnespējas procesā.

No Maksātnespējas likumā ietvertā tiesiskā regulējuma izriet, ka parādniekam pasludinātā maksātnespējas procesā pieteiktie un atzītie kreditoru prasījumi ir apmierināmi tikai no parādnieka mantas (Maksātnespējas likuma 5. pants, 92. panta pirmā daļa un virkne citu šā likuma normu).

Tādējādi parādniekam pasludināta maksātnespējas procesa ietvaros kreditori savu prasījumu apmierinājumu no atsavinātās mantas var saņemt tikai

gadījumā, ja attiecīgā manta vai tās daļa administratora ierosinātas tiesvedības rezultātā ir iekļauta parādnieka mantas sastāvā. Parādnieka mantā līdztekus citai ietilpst tāda manta, kas atgūta, atzīstot darījumus par spēkā neesošiem (Maksātnespējas likuma 92. panta pirmās daļas 3. punkts un 93. panta pirmās daļas 2. punkts).

Fiziskās personas maksātnespējas procesa gadījumā administratoram minētais pienākums rodas, ja bankrota procedūras laikā tiek konstatēti šā likuma 153. pantā noteiktie saistību dzēšanas ierobežojumi (sk. Maksātnespējas likuma 143. panta pirmo daļu, 144. un 153. pantu). Turklāt Maksātnespējas likuma XVII nodaļas normās noteiktajā kārtībā imperatīvi apstrīdami ir tikai tie darījumi, kas noslēgti triju gadu laikā pirms fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšanas dienas (Maksātnespējas likuma 96. panta pirmās daļas 2. punkts).

Lietā nav strīda, ka pirkuma līgums par strīdus īpašuma atsavināšanu noslēgts vairāk nekā trīs gadus pirms atbildētāja maksātnespējas procesa pasludināšanas, līdz ar to pasludinātā maksātnespējas procesa ietvaros nepastāv likumā paredzētie priekšnoteikumi pirkuma līguma apstrīdēšanai.

[2.3.2] Lai konstatētu darījuma absolūtu spēkā neesamību, gan tā dalībnieks, gan arī ieinteresētās trešās personas var celt prasību tiesā. Trešo personu tiesības prasīt darījuma atzīšanu par spēkā neesošu izriet no spēkā neesamības absolūtā rakstura. Kā izriet no Civilprocesa likuma 1. un 127. panta trešajai personai ir prasības tiesības tikai tad, ja absolūti spēkā neesošais darījums aizskar šīs personas civilās tiesības vai ar likumu aizsargātās intereses *(sk. Kaspars Balodis. Ievads civiltiesībās. Apgāds Zvaigzne ABC, 2007, 187.-188. lpp)*.

Civillikuma 1438. pantā paredzētā iespēja prasītājai saņemt apmierinājumu no strīdus īpašuma ir kreditora civilo tiesību aizsardzības līdzeklis, kas ir piemērojams gadījumā, ja parādnieks nespēj samaksāt tādus savus parādus, kas pastāvējuši jau apstrīdētā darījuma noslēgšanas laikā.

Tiesas ieskatā konkrētajā gadījumā fiziskās personas maksātnespējas procesa pasludināšana parādniekam nav šķērslis šī tiesiskās aizsardzības līdzekļa izmantošanai prasības tiesvedības kārtībā.

[2.4] Pretēji atbildētāju viedoklim, lietā ir gūts apstiprinājums ka Komerclikuma 406. pantā noteiktais noilguma termiņa tecējums ir pārtraukts ar atgādinājumu, secīgi noilgums lietā nav iestājies.

[2.5] Atbildētāju pārmetumiem prasītājai par to, ka viņai bija pienākums izvērtēt kredīta nodrošinājumu, nav nozīmes izskatāmajā lietā, jo atbilstoši celtajai prasībai par darījuma fiktīvo raksturu šie apstākļi neietilpst pierādīšanas priekšmetā.

Izvērtējot lietā iesniegtos pierādījumus kopsakarā ar pušu paskaidrojumiem un liecinieces liecībām tiesa atzina, ka 2010. gada 1. novembra pirkuma līgums atzīstams par spēkā neesošu un ir dzēšamas zemesgrāmatas nodalījumā /pers. B/ nostiprinātās īpašuma tiesības uz strīdus īpašumu.

[2.6] Prasītāja lūdz atzīt tiesības vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu /adrese A/, parāda, kas izriet no kredīta līguma Nr. /numurs C/, samaksai.

Tiesa atzina, ka šis ir procesuālas dabas lūgums, kas neattiecas uz prasības priekšmetu, bet uz sprieduma izpildes stadiju. Ņemot vērā, ka konkrētajā gadījumā atbildētājam ir pasludināts maksātnespējas process un līguma atzīšanas par spēkā neesošu rezultātā strīdus īpašums tiks iekļauts atbildētāja mantas sastāvā, turpmākā rīcība ar atbildētājam piederošo nekustamo īpašumu ietilpst administratora kompetencē. Attiecīgi jautājums par savu prasījumu apmierinājuma gūšanu prasītājai jārisina maksātnespējas procesā.

Ievērojot minēto, tiesa atzina, ka minētais prasījums nav pamatots un ir noraidāms.

[3] Atbildētāji iesnieguši apelācijas sūdzību, pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzot prasības apmierinātajā daļā.

[3.1] No sprieduma izriet, ka prasītāja ir cēlusi prasību par līguma atzīšanu par spēkā neesošu pamatojoties uz Civillikuma 1415. un 1438. pantiem, kas ir patstāvīgi prasījuma pamati un tiek piemēroti dažādos gadījumos.

Spriedumā tiek analizēti abi līguma absolūta spēkā neesamības pamati, bet nav norādīts uz kura konkrētā pamata līgums ir atzīstams par spēkā neesošu. Tādējādi spriedums neatbilst Civilprocesa likuma 230. panta ceturtās daļas prasībām, jo no sprieduma motīvu daļas nav secināma tiesas argumentācija, pamatojoties uz kuru tiesību normu tiesa izdarījusi secinājumu par līguma spēkā neesamību.

Šāds procesuālais pārkāpums ir būtisks, jo būtiski aizskar atbildētāju procesuālās tiesības atspēkot nepamatotu prasījumu. Turklāt lietā nav konstatējami faktiskie apstākļi ne Civillikuma 1415. panta, ne 1438. panta piemērošanai.

[3.1.1] No sprieduma neizriet ne viens likuma pamats vai jebkāda cita tiesību norma, kurai neatbilst atbildētāju noslēgtais līgums. Sprieduma 4.2.3. punktā norādītais Civillikuma 1. pants nav patstāvīgs pamats līgumu atzīšanai par spēkā neesošu. Tāpat no sprieduma neizriet neviens labais tikums, kuram neatbilst atbildētāju noslēgtais līgums. Tādējādi līguma atzīšana par spēkā neesošu uz Civillikuma 1415. panta pamata nav pamatota.

[3.1.2] Civillikuma 1438. panta piemērošanai, pirmkārt, jākonstatē, ka līguma dalībnieki (šajā lietā atbildētāji) nevēlas no pirkuma līguma izrietošo tiesisko seku iestāšanos. Šajā sakarā atbildētāji norāda, ka abi līguma dalībnieki ne vien vēlas no līguma izrietošo seku iestāšanos, bet arī apliecina, ka visas no līguma izrietošās sekas ir jau iestājušās. /pers. B/ ir ieguvusi savā īpašumā nekustamo īpašumu un /pers. A/ ir saņēmis pirkuma maksu. Tādējādi nav konstatējama fiktīvā darījuma pazīme – līguma dalībnieku nevēlēšanās no līguma izrietošo seku iestāšanos.

Cita fiktīvo darījumu pazīme ir kontrahentu juridisko attiecību pārmaiņu neesamība. No lietas faktiskajiem apstākļiem nepārprotami izriet, ka atbildētāju juridiskās attiecības ir pārmainījušās – /pers. B/ ieguva nekustamo īpašumu, /pers. A/ – pirkuma maksu. Tādējādi nav konstatējama arī šī fiktīva darījuma pazīme.

/pers. B/ ieguvusi neierobežotas īpašuma tiesības uz nekustamo īpašumu, ko viņa arī īsteno – /pers. B/ dzīvo nekustamajā īpašumā, pilnībā rīkojas un pārvalda to. /pers. A/ ir saņēmis pirkuma maksu, ko ir izlietojis saviem mērķiem. /pers. B/ nevar būt atbildīga par to, ka nekustamā īpašuma pārdevējs /pers. A/ nav novirzījis saņemto pirkuma maksu parādsaistību segšanai pret prasītāju, jo /pers. B/ pienākumos neietilpst sekot līdzi /pers. A/ saistību izpildei pret prasītāju. Ievērojot, ka pats /pers. A/ nezināja par savām nākotnes parādsaistībām pret prasītāju, secināms, ka /pers. B/ nevarēja zināt par šādām nākotnes parādsaistībām. Šādos apstākļos atzīstams, ka /pers. B/ ir labticīga nekustamā īpašuma ieguvēja, jo ieguva to tiesiski noslēgta un izpildīta līguma ietvaros.

Tādējādi secināms, ka atbildētāju rīcībā nav saskatāmas nekādas Civillikuma 1438. pantā paredzētās faktiskās darbības, kas ļautu atzīt līgumu par spēkā neesošu.

[3.2] Tiesa nav ņēmusi vērā /pers. A/ un parādnieces /pers. C/ sniegtās liecības, par to, ka viņi nedzīvoja kopā un atbildētājs nezināja par parādnieces finansiālajām grūtībām, jo atbildētājs neuzturēja kontaktus ar parādnieci.

[3.3] Nav šaubu, ka galvojuma līgums noslēgts 2007. gada 21. jūnijā, tomēr, galvojuma līgums saskaņā ar Civillikuma 1691. panta noteikumiem ir saistību pastiprināšanas veids un galvinieka saistību izpildes termiņš iestājas tikai brīdī, kad parādnieks neizpilda savu no pamatlīguma izrietošo saistību pret kreditoru (pat arī maksājumu kavējuma gadījumā). Tādējādi galvinieka pamatlīguma noteikumu izpildes saistības rodas nevis galvojuma līguma parakstīšanas brīdī, bet gan iestājoties diviem kumulatīviem faktoriem: 1) parādnieks neizpilda no pamatlīguma izrietošās saistības; un 2) kreditors informē galvinieku par pienākumu izpildīt no pamatlīguma izrietošās saistības.

/pers. A/ kā galvinieka parādsaistības pret prasītāju radās brīdī, kad prasītāja ar 2011. gada 14. marta paziņojumu atkāpās no kredīta līguma un informēja /pers. A/ par pienākumu veikt maksājumu parādnieces /pers. C/ vietā. Maksājumu saistības izpildes termiņš bija līdz 2011. gada 14. aprīlim, bet pašas saistības rašanās brīdis bija 2011. gada 14. marts. tādējādi /pers. A/ parādsaistības pret prasītāju radās vairāk kā 5 mēnešus pēc līguma noslēgšanas. Arī tiesa spriedumā atzina, ka atbildētājs bija tiesīgs slēgt līgumu, jo tajā brīdī viņam nebija ierobežojumu, tādējādi atzīstot, ka /pers. A/ parādsaistības pret prasītāju vēl nebija radušās. Tādējadi secināms, ka spriedumā minētais arguments, ka /pers. A/ parādsaistība pret prasītāju radās

pirms līguma noslēgšanas ir nepamatots un neatbilst faktiskajiem lietas apstākļiem.

[3.4] /pers. A/ bija pārliecināts, ka saistību izpilde pēc galvojuma nekad neiestāsies, jo parādniece bija ieķīlājusi par labu prasītājai viņai piederošos nekustamos īpašumus, kas arī bija pirmais un primārais parādnieces saistību izpildes nodrošinājums un pastiprinājums. Tādējādi nepamatoti ir tiesas apsvērumi par atbildētāja ļauno gribu un arguments, ka šādai hipotēkas esamībai par labu prasītājai nav nozīmes lietā.

Atbildētāja ļaunā nolūka neesamību pierāda arī no sprieduma izrietošie faktiski apstākļi, ka atbildētājs nebija atsavinājis visu viņam piederošo mantu un prasītāja par ir vērsusi piedziņu uz atbildētājam piederošo nekustamo īpašumu un automašīnām, no kā saņēmusi daļēju parāda samaksu.

[3.5] /pers. A/ 2020. gada 28. maijā ir pasludināts fiziskās personas maksātnespējas process. Ar to saprotams, ka strīdos un ierosinātajās tiesvedības pret maksātnespējīgu parādnieku piemērojamas Maksātnespējas likuma speciālās tiesību normas, kas noteic speciālu kārtību, kādā vedamas lietas.

Šī lieta ir izbeidzama, jo ar savu prasību pret /pers. A/ prasītāja cenšas apiet Maksātnespējas likuma normas, lai iegūtu sava prasījuma apmierinājumu no mantas, kas nevar atbildēt par prasītājas kā kreditora prasījuma apmierināšanu. Tādējādi prasītājas prasība ir prettiesiska.

[4] Prasītāja rakstveida paskaidrojumos norāda, ka atbildētāju apelācijas sūdzība ir nepamatota un noraidāma.

[4.1] Prasītāja prasības pieteikumā ir norādījusi vairākas pazīmes, kas norāda uz darījuma fiktīvo raksturu un darījuma dalībnieku nelabticīgo rīcību, kuras mērķis bija izvairīties no saistību izpildes pret prasītāju, pasargājot nekustamo īpašumu no piedziņas vēršanas un saglabājot to ģimenē. Kā rezultātā tiesa ir konstatējusi priekšnoteikumus Civillikuma 1415. panta un 1483. panta piemērošanai.

Prasītājas ieskatā nekustamā īpašuma pārdošana sev pietuvinātai personai – 69 gadus vecai mātei, laikā, kad aizņēmējai jau bijušas grūtības aizdevuma atmaksā, un kad pirkuma maksas samaksa – 17 700 LVL ir veikta skaidrā naudā, ir netipisks darījums, kas prasa ticamu skaidrojumu, bet lietas izskatīšanas gaitā tas nav sniegts.

[4.2] Tiesa pareizi konstatējusi, ka aizņēmējai kopš 2009. gada pastāvēja finansiālas grūtības aizdevuma atmaksā, kā sakarā starp prasītāju, aizņēmēju un /pers. A/ bija parakstīti vairāki restrukturizācijas līgumi par maksājumu atlikšanu. Tātad pierādīts, ka atbildētājs bija informēts par aizņēmējas finansiālo stāvokli un par to, ka aizņēmējai ir grūtības pildīt uzņemtās saistības.

[4.3] Nav pamatots apelācijas sūdzības iebildums, ka /pers. A/ parādsaistības pret prasītāju radās vairāk kā 5 mēnešus pēc pirkuma līguma noslēgšanas.

Galvojuma mērķis ir nodrošināt kreditoru pret gadījumiem, kad parādnieks nevar nokārtot savas parāda saistības. Atbilstoši Civillikuma 1694. pantam galvojumā ir nepieciešams spēkā esošs parāds. Lietā nodibināts, ka parādsaistības pret prasītāju nav izpildītas Noslēdzot galvojuma līgumu, /pers. A/ uzņēmās pienākumu atbildēt prasītājai par aizņēmējas parādu, kā pats parādnieks. Tā kā izsniegtais aizdevums nav atmaksāts, tam apstāklim, ka pirkuma līguma noslēgšanas laikā aizdevuma atmaksas termiņš nebija iestājies, nav izšķirošas nozīmes, jo par parādnieku Civillikuma izpratnē /pers. A/ kļuva ar galvojuma līguma parakstīšanu.

[4.4] Pirkuma maksas samaksa lietā nav ticama, apelācijas sūdzībā veiktā norāde par līgumā noteiktās pirkuma maksas saņemšanu ir formāla un nav pierādīta.

Tāpat lietas izskatīšanas gaitā atbildētāji nav spējuši izskaidrot notikušā darījuma mērķi.

[4.5] /pers. A/ maksātnespējas procesa pasludināšana nav šķērslis kreditora tiesiskās aizsardzības līdzekļa – darījuma apstrīdēšanai, izmantošanai prasības tiesvedības kārtībā.

To, ka strīdus nekustamais īpašums nav ieļauts parādnieka /pers. A/ mantā, izraisīja objektīvi, no likuma un lietas faktiskajiem apstākļiem izrietošie šķēršļi mantas atgūšanai maksātnespējas procesa ietvaros.

Liedzot prasītājai izmantot tiesības vērst piedziņu uz fiktīvi atsavinātu strīdus nekustamo īpašumu, atgriežot to parādnieka mantas sastāvā, tiktu pārkāptas iegūto tiesību saglabāšanas princips. Šāds kreditoru tiesību ierobežojums būtu nepamatots, jo tas neveicina maksātnespējas procesa mērķu sasniegšanu.

Motīvu daļa

[5] Iepazinusies ar lietas materiāliem un pārbaudījusi apelācijas sūdzības motīvus kopsakarā ar rakstveida pierādījumiem, Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka prasība pirmās instances sprieduma pārsūdzētajā daļā ir pamatota un apmierināma.

[6] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 426. panta pirmo daļu, 430. panta trešo daļu apelācijas instances tiesa izskata lietu pēc būtības sakarā ar apelācijas sūdzību tādā apjomā, kā lūgts šajā sūdzībā, un nepārbauda pirmās instances tiesas konstatētos faktus, ja tie nav apstrīdēti apelācijas sūdzībā.

Atbildētāji pirmās instances tiesas spriedumu pārsūdzējuši prasības apmierinātajā daļā.

Tādējādi lieta apelācijas instancē netiek skatīta prasības daļā par prasītājas tiesību vērst piedziņu uz nekustamo īpašumu /adrese A/ atzīšanu.

[7] Civilprocesa likuma 432. panta piektajā daļā noteikts, ja tiesa, izskatot lietu, atzīst, ka zemākās instances tiesas spriedumā ietvertais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tā sprieduma motīvu daļā var norādīt, ka pievienojas zemākās instances tiesas sprieduma motivācijai. Šādā gadījumā Civilprocesa likuma 193. panta piektajā daļā noteiktos apsvērumus sprieduma motīvu daļā var nenorādīt.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesas konstatētie faktiskie un tiesiskie apstākļi un uz tiem balstītie secinājumi ir pareizi, spriedumā sniegtais pamatojums ir pareizs un pilnībā pietiekams, tādējādi Civillietu tiesas kolēģija tos pašus apsvērumus neaktārto. Savukārt atbildētāju apelācijas sūdzībā norādītie argumenti neatspēko pirmās instances tiesas spriedumā izdarītos secinājumus un nedod pamatu pušu strīdu izšķirt atšķirīgi.

[8] Atbildētāji apelācijas sūdzībā cēluši iebildumus, ka prasība par līguma atzīšanu par spēkā neesošu pamatota uz diviem patstāvīgiem pamatiem un tiesa spriedumā analizējusi abus līguma absolūtā spēkā neesības pamatus, nenorādot konkrētu tiesību normu (Civillikuma 1415. vai 1438. pantu), ar kuru pamatots spriedums.

Atbildētāji norāda, ka no sprieduma neizriet neviena tiesību norma vai labais tikums, kuram neatbilst pirkuma līgums. Kā arī prasītāji ir vēlējušies no līguma izrietošās sekas, kuras ir arī iestājušās, proti atbildētāja /pers. B/ ir ieguvusi īpašumā nekustamo īpašumu, bet atbildētājs /pers. A/ ir saņēmis pirkuma maksu. Tādējādi nepastāv pamats pirkuma līguma atzīšanai par spēkā neesošu.

[8.1] Prasības priekšmets civilprocesuālo tiesību izpratnē ir prasītāja materiāltiesiskais prasījums, kura pamatotību pārbauda tiesa, izskatot lietu pēc būtības. Ar prasības priekšmetu saprot arī to tiesisko stāvokli, uz ko šis prasījums ir vērsts, tas ir, uz zināma tiesiskā stāvokļa pastāvēšanas atzīšanu, zināmas rīcības uzlikšanu atbildētājam vai zināmu tiesisko attiecību grozīšanu vai izbeigšanu.

Savukārt prasības pamats civilprocesuālo tiesību izpratnē ir apstākļi, uz kuriem prasītājs pamato savu materiāltiesisko prasījumu. Prasības pamatu veidojošie apstākļi ir juridiskie fakti, ar kuriem tiesību normas sastāvs (hipotēze) saista zināmu, šajā normā paredzēto materiāltiesisko seku iestāšanos starp strīda pusēm. (*sk. E. Kalniņš. Privāttiesību teorija un prakse. Raksti privāttiesībās.Tiesu namu aģentūra, 2005., 291., 295.-296. lpp.*).

Tiesas uzdevums, izšķirot strīdu, ir detalizēti izvērtēt prasītāja norādītos apstākļus, kas ietilpst pierādīšanas priekšmetā, un izspriest, kādas juridiskās sekas piemērojamās materiālo tiesību normas sastāvs saista ar lietas iztiesāšanas gaitā noskaidrotajiem faktiem.

Tādējādi, vērtējot pušu norādītos apstākļus izšķiramā strīda sakarā, tiesai, pirmkārt, ir jākonstatē, uz kāda tiesiska stāvokļa nodibināšanu nolūkā aizsargāt aizskartās intereses attiecīgais prasījums ir vērsts, un, otrkārt, kādas materiālo tiesību normas strīda izšķiršanā piemērojamas.

Izskatāmajā gadījumā no prasības pieteikumā izklāstītā faktu apjoma nepārprotami izriet, ka pret atbildētājiem ir izvirzītas pretenzijas sakarā ar to, ka nolūkā izvairīties no parādsaistību izpildes viņi noslēguši atsavināšanas līgumu par galviniekam piederējušu īpašumu, uz kuru varētu tikt vērsta piedziņa.

Pamatojoties uz Civillikuma 1438. pantu prasītāja apstrīdējusi atbildētāju starpā noslēgto nekustamā īpašuma pirkuma līgumu kā fiktīvu, nolūkā izvairīties no saistību izpildes, tādējādi kaitējot kreditora interesēm. Atbildētāju rīcību, atsavinot galviniekam piederējušo mantu, kas liedz kreditoram saņemt saistības izpildījumu, prasītāja saistījusi ar Civillikuma 1415. pantā paredzētajām sekām.

[8.2] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka apstrīdētais darījums – nekustamā īpašuma pirkuma līgums nav aizliegts ar likumu, līdz ar to nevar tikt atzīts par spēkā neesošu neatļauta tiesiska darījuma priekšmeta dēļ.

Arī pirmās instances tiesa norādījusi, ka nav strīda, ka nekustamā īpašuma pirkšana un pārdošana kā darbība pati par sevi nav atzīstama kā neatļauta vai nepieklājīga darbība.

Lai arī 1415. pants ir iekļauts likuma sadaļā par darījuma priekšmetu, patiesībā tā regulē jautājumus par darījuma mērķi un motīvu *(causa)*, kas ir pats par sevi atsevišķs un patstāvīgs darījuma elements, kurš izvērtējams atsevišķi no darījuma priekšmeta. (...) Līdz ar to, ja pat ārēji darījums ir tiesisks (piem., formāli likumīgi noslēgts pirkuma līgums), tad, izvērtējot tā pamatā esošos motīvus, pastāv iespēja darījumu atzīt par spēkā neesošu *(sk. Tiesu prakses apkopojumu par Civillikuma 1415. panta piemērošanu, 2008, 36. lpp. Pieejams: http://at. gov.lv/lv/judikatura/tiesuprakses-apkopojumi/civiltiesibas/)*.

Tātad Civillikuma 1415. panta tiesiskā sastāva elementu konstatēšanai ir nepieciešama darījuma noslēgšanas apstākļu un darījuma dalībnieku gribas patieso motīvu noskaidrošana.

Darījumiem, kurus apstrīd kā fiktīvus, īpatnība ir tā, ka, tos noslēdzot, ir ievērotas visas formālās prasības, lai piedotu ticamību noslēgtajam līgumam, kaut gan dalībnieku patiesais nodoms nav bijis civiltiesiski saistīties. Tiešu pierādījumu darījumu fikcijai parasti nav, bet, ja tādi arī ir, tad tikai pie pašiem apstrīdētā darījuma dalībniekiem. Šādos gadījumos slēdzienu par līguma fiktīvo raksturu var izdarīt no tādiem apstākļiem, kas saistīti ar noslēgto darījumu un dalībnieku rīcību, tikai to kopumā, kuros saskatāmas savstarpējas sakarības, kas neatstāj vietu šaubām par nodomu, ar kādu līgums slēgts. Vērtējot faktus selektīvi, nevar gūt pareizu, objektīvai realitātei atbilstošu priekšstatu par strīda apstākļiem" *(sk. Senāta 2018. gada 28. maija sprieduma lietā SKC-82/2018 (ECLI:LV:AT:2018:0528.C04219514.1.S) 7.1. punktu)*.

Kā redzams no lietas materiāliem, lai pārliecinātu tiesu par pirkuma līguma noslēgšanu nolūkā izvairīties no galvojuma izrietošo saistību izpildes, apejot kreditora intereses, prasītāja iesniegusi 2009. gada 13. maija grozījumus Nr. 1 (maksājumi atlikti no 2009. gada 20. maija līdz 20. oktobrim), 2009. gada 26. novembra grozījumus Nr.2 (maksājumi atlikti no 2009. gada 20. novembra līdz 2010. gada 20. aprīlim) un 2010. gada 15. jūnija grozījumus Nr.3 (maksājumi atlikti no 2010. gada 20. maija līdz 20. oktobrim) pie 2007. gada 21. jūnija kredīta līguma, ar kuriem parādniecei ir noteiktas kredīta brīvdienas, atliekot kārtējos kredīta maksājumus.

Vispārzināms, ka kredīta brīvdienas jeb maksājumu atlikšana tiek piemērota situācijās, kad aizņēmējam radušies negaidīti finansiālie sarežģījumi jeb grūtības veikt līgumā noteiktos maksājumus līgumā noteiktā termiņā un apmērā.

Atbildētājs/pers. A/ ar savu parakstu apliecinājis, ka piekrīt grozījumu noteikumiem, tādējādi atzīstams, ka viņam bija zināms par aizņēmējas maksājumu grūtībām.

Atbildētāji apstrīdēto nekustamā īpašuma pirkuma līgumu noslēguši 2010. gada 1. novembrī, tas ir neilgi pēc grozījumos Nr. 3 noteiktā termiņa, līdz kuram atlikti kredīta maksājumi.

Nekustamais īpašums atsavināts saistītai personai (mātei) par skaidru naudu. Lietā nav pierādījumu par pirkuma līgumā noteiktās pirkuma maksas nodošanas saņemšanas faktu.

Atbildētājs /pers. A/ saņemto pirkuma maksu (ja tāda bijusi) pēc prasītājas 2011. gada 14. marta paziņojuma par atkāpšanos no kredīta līguma saņemšanas nav izlietojis no galvojuma līguma izrietošo saistību segšanai. Kā arī lietā nav pierādījumu par citu naudas līdzekļu izlietojumu.

Pārdotajā īpašumā joprojām ir atbildētāja /pers. A/ deklarētā dzīvesvieta.

Civillietu tiesas kolēģijas ieskatā minēto apstākļu kopumā ir saskatāmas savstarpējas sakarības, kas liecina, ka nekustamā īpašuma pirkuma līgums noslēgts nolūkā izvairīties no piedziņas vēršanas uz nekustamo īpašumu, kas aizskar kreditora intereses saņemt izsniegtā aizdevuma atmaksu. Tādējādi minētais darījums noslēgts kreditoram par ļaunu.

Ja parādnieks noslēdzis līgumu ar saistītu personu kreditoram par ļaunu, ir prezumējama šīs saistītās personas ļaunprātīga rīcība, t. i. jāpieņem, ka šī persona zināja par parādnieka nolūku nodarīt ar darījuma noslēgšanu zaudējumu saviem kreditoriem, ciktāl tā nepierāda pretējo.

Lietā nav pierādījumu, ka atbildētāja /pers. B/ nezināja par pirkuma līguma slēgšanas patieso nolūku, tādējādi atzīstams, ka /pers. B/ bija informēta par /pers. A/ nolūku nodarīt zaudējumu kreditoram, pasargājot īpašumu no piedziņas vēršanas uz to.

Civillikuma 1692. pantā noteikts, ka galvojums ir ar līgumu uzņemts pienākums atbildēt kreditoram par trešās personas parādu, neatsvabinot tomēr pēdējo no viņas parāda.

Galvojuma mērķis ir saistību izpildes nodrošinājums un galvojums dod tiesības kreditoram gūt apmierinājumu no galvinieka, ja kādu iemeslu dēļ galvenais parādnieks nespēj izpildīt savas saistības.

Atbildētājs/pers. A/, parakstot galvojuma līgumu, ir uzņēmies saistību atbildēt par parādu. Tādējādi nepelna ievērību atbildētāja iebildums, ka viņš uzskatīja, ka saistību izpilde pēc galvojuma nekad nenotiks. Personai, slēdzot līgumu, nav pamata paļauties, ka no līguma izrietošās sekas nekad neiestāsies.

Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka mantas nobēdzināšanu saistītai personai situācijā, kad galviniekam zināms par aizņēmēja maksājuma grūtībām un potenciālu galvinieka atbildības iestāšanos, nevar atzīt par atbilstošu labticības principam un tādējādi atbildētāji nevar baudīt likuma un tiesas aizsardzību. Tādējādi prasība par pirkuma līguma atzīšanu par spēkā neesošu ir apmierināma.

[8.3] Nepamatoti ir atbildētāju iebildumi, ka ar celto prasību prasītāja cenšas apiet Maksātnespējas likuma normas un ka prasītājas prasījuma apmierināšana skatāma /pers. A/ maksātnespējas procesa ietvaros.

Kā pamatoti norādījusi pirmās instances tiesa, konkrētajā gadījumā /pers. A/ maksātnespējas procesa pasludināšana nav šķērslis kreditora tiesiskās aizsardzības līdzekļa – darījuma apstrīdēšanai prasības tiesvedības kārtībā – izmantošanai.

Parādniekam pasludinātā maksātnespējas procesa ietvaros kreditori savu prasījumu apmierinājumu no citai personai atsavinātās mantas var saņemt tikai gadījumā, ja attiecīgā manta vai tās daļa administratora iniciētās tiesvedības rezultātā ir iekļauta parādnieka mantas sastāvā. Ņemot vērā, ka /pers. A/ maksātnespējas procesa ietvaros nepastāv Maksātnespējas likuma XVII nodaļā paredzētie priekšnoteikumi, lai administrators iniciētu tiesvedību par Pirkuma līguma apstrīdēšanu, prasītājai kā kreditoram atbilstoši Civillikuma 1438. pantam paredzēta iespēja prasīt sava prasījuma apmierinājumu no nekustamā īpašuma prasības kartībā. To, ka strīdus nekustamais īpašums nav iekļauts parādnieka /pers. A/ mantā, izraisīja objektīvi, no likuma un

faktiskajiem apstākļiem izrietošie šķēršļi mantas atgūšanai maksātnespējas procesa ietvaros.

Liedzot prasītājai izmantot savas tiesības vērst piedziņu uz fiktīvi atsavinātu strīdus nekustamo īpašumu, atgriežot to parādnieka mantas sastāvā, tiktu pārkāpts iegūto tiesību saglabāšanas princips. Šāds kreditora tiesību ierobežojums būtu nepamatots, jo tas neveicina maksātnespējas procesa mērķu sasniegšanu.

[9] Civillietu tiesas kolēģija atzīst, ka pirmās instances tiesa ir pareizi konstatējusi lietas faktiskos apstākļus un piemērojusi tiem atbilstošas tiesību normas, taisot pamatotu spriedumu. Apelācijas sūdzības apsvērumi nodod pamatu pretēju secinājumu izdarīšanai un prasības noraidīšanai.

[10] Atbilstoši Civilprocesa likuma 41. panta pirmajai daļai pusei, kuras labā taisīts spriedums, tiesa piespriež no otras puses visus tās samaksātos tiesas izdevumus. Ja prasība apmierināta daļēji, šajā pantā norādītās summas piespriež prasītājam proporcionāli tiesas apmierināto prasījumu apmēram.

Ievērojot minēto, no atbildētājiem par labu prasītājai piedzenami tiesas izdevumi proporcionāli apmierināto prasījumu apmēram, t.i. 1225,23 EUR, ko veido samaksātā valsts nodeva par prasības iesniegšanu un prasības nodrošinājumu 1216,66 EUR un ar lietas izskatīšanu saistītie izdevumi 8,57 EUR, t.i., no katra atbildētāja 612,62 EUR.

[11] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 195. pantu prasītājai ir tiesības par laiku no sprieduma spēkā stāšanās dienas līdz sprieduma izpildei saņemt likumiskos 6 % gadā no visām ar spriedumu piedzītām summām, ņemot vērā Civillikuma 1763. pantā noteikto, ka procentu pieaugums apstājas, sasniedzot pamatkapitāla lielumu.

[12] Saskaņā ar Civilprocesa likuma 204.[1]pantu sprieduma daļā par piedziņu labprātīgas izpildes termiņš nosakāms 10 dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Rezolutīvā daļa

Pamatojoties uz Civilprocesa likuma 430., 432.–434. pantu, Civillietu tiesas kolēģija

nosprieda

prasību sprieduma pārsūdzētajā daļā apmierināt pilnībā.

Atzīt par spēkā neesošu no noslēgšanas brīža starp /pers. A/, personas kods /personas kods/, un /pers. B/ (*/pers. B/*), personas kods /personas kods/, 2010. gada 1. novembrī noslēgto Nekustamā īpašuma pirkuma līgumu.

Dzēst Rīgas pilsētas zemesgrāmatas nodalījuma Nr./numurs A/ II daļā 1. iedaļā izdarītos ierakstus Nr.4.1., 4.2., un 4.3. par nekustamā īpašuma /adrese A/, kadastra numurs: /numurs B/, īpašnieku maiņu, atjaunojot īpašuma tiesības uz /pers. A/, personas kods /personas kods/, vārda.

Piedzīt no /pers. A/, personas kods /personas kods/, par labu Luminor Bank AS, Igaunijas Republikas reģistrācijas numurs 11315936, tiesāšanās izdevumus 612,62 EUR (seši simti divpadsmit eiro 62 centi). Noteikt Luminor Bank AS tiesības par laiku pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. A/ likumiskos 6 procentus gadā no 612,62 EUR, procentu pieaugumam apstājoties, kad vēl nesamaksāto procentu summa sasniegusi 612,62 EUR. Tiesāšanās izdevumu samaksa veicama prasītājas norādītajā bankas kontā – Luminor Bank AS, konta Nr. LV67RIKO0007920000011.

Piedzīt no /pers. B/ (*/pers. B/*), personas kods /personas kods/, par labu Luminor Bank AS, Igaunijas Republikas reģistrācijas numurs 11315936, tiesāšanās izdevumus 612,62 EUR (seši simti divpadsmit eiro 62 centi).). Noteikt Luminor Bank AS tiesības par laiku pēc sprieduma labprātīgas izpildes termiņa beigām līdz sprieduma izpildei (izsoles noslēguma dienai) saņemt no /pers. B/ likumiskos 6 procentus gadā no 612,62 EUR, procentu pieaugumam apstājoties, kad vēl nesamaksāto procentu summa sasniegusi 612,62 EUR. Tiesāšanās izdevumu samaksa veicama prasītājas norādītajā bankas kontā – Luminor Bank AS, konta Nr. LV67RIKO0007920000011.

Sprieduma labprātīgas izpildes termiņu tiesāšanās izdevumu samaksai noteikt 10 (desmit) dienas no sprieduma spēkā stāšanās dienas.

Spriedumu var pārsūdzēt kasācijas kārtībā 30 (trīsdesmit) dienu laikā no sprieduma pasludināšanas dienas Senāta Civillietu departamentā, kasācijas sūdzību iesniedzot Rīgas apgabaltiesā un iemaksājot Augstākās tiesas depozītu kontā drošības naudu 300 EUR (trīs simti eiro). Drošības nauda iemaksājama Valsts kases kontā Nr.LV83TREL8280010000000, norādot, ka saņēmējs ir Latvijas Republikas Senāts, iemaksas mērķis – drošības nauda par kasācijas sūdzību civillietā C30690820.

Tiesnesis referents Normunds Riņķis
Tiesnesis Uldis Danga
Tiesnese Lidija Pliča